

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE

KATOLICKÁ TEOLOGICKÁ FAKULTA

THÁKUROVA 3, 160 00 PRAHA 6

Otázky a tematické okruhy k ústním částem státní závěrečné zkoušky v magisterském studijním programu Teologie, studijní obor Katolická teologie

Úvod

Studium magisterského studijního programu Teologie, studijní obor Katolická teologie se řádně uzavírá státní závěrečnou zkouškou, která se skládá ze čtyř ústních částí a obhajoby diplomové práce:

A) Písmo svaté a biblická teologie - Student má prokázat zevrubnou znalost Písma Starého i Nového zákona jako celku: zvládnutí problematiky inspirace, literárních druhů, tradice, kánonu, hermeneutiky a metod exegeze, geografického, historického a kulturního pozadí. Vedle toho musí znát i jednotlivé části Písma a prokázat schopnost jejich fundovaného výkladu; zvláštní důraz je kladen na spisy Nového zákona. Student musí doložit základní znalost některých témat biblické teologie, blíže upřesněných v příslušných otázkách.

B) Dogmatická teologie - Student má především prokázat schopnost samostatné, metodologicky a znalostně fundované reflexe vybraných "témat" Božího zjevení, zejména trinitární teologie, christologie a soteriologie, teologické antropologie, eschatologie, ekleziologie a ekumenismu, sakramentální teologie. Tato "témata" musí být zasazena do příslušných kontextů obsahových, ale i pramenných, magisteriálních a historických.

C) Morální teologie - Student má prokázat schopnost samostatné, metodologicky a znalostně fundované reflexe základních principů křesťansky kvalifikovaného lidského života jako takového (fundamentální morálka), jeho jednotlivých aspektů z hlediska individuálního (konkrétní morálka) i sociálního (sociální etika). Vyžaduje se znalost pramenů morální teologie, jejích metod, dějin a hlavních témat.

D-1) Pastorální teologie – liturgika Cílem zkoušky je prokázat znalost obecných principů pastorační práce, zakotvených v dokumentech katolické církve v ekumenickém přesahu a v aplikaci na specifické podmínky místní církve. V liturgické části se vyžaduje systematická znalost teologických východisek katolické liturgie, hlavního projevu a souřadnice liturgického života v dějinném kontextu a současné praxi.

D-2) Psychologie – pedagogika – Od studenta se vyžaduje, aby zvládl ucelený přehled vývojové psychologie a znalost klasifikace patologických projevů a základních forem jejich terapie. Pedagogická část se vedle principů a základních modelů obecné pedagogiky zaměřuje na specifická hlediska pedagogiky dětí a mládeže se středem v pedagogice náboženství a katechetiky ve vlastním smyslu coby oboru praktické teologie.

E) Obhajoba diplomové práce - Součástí státní závěrečné zkoušky je obhajoba diplomové práce o rozsahu minimálně 60 normostran. Téma práce musí navazovat na předměty studijního plánu, nemusí však přímo souviset s žádnou částí státní závěrečné zkoušky.

Průběh státních závěrečných zkoušek je upraven Studijním a zkušebním řádem UK v Praze, Pravidly pro organizaci studia na KTF UK a Opatřením děkana č. 5 /2008.

Státní závěrečná zkouška má prokázat schopnost studenta zvládnout větší objem látky, myslet v souvislostech, a to i mezioborových, spojovat nabyté poznatky s praktickou aplikací. Zadané okruhy a témata k probírané látce nejsou přesnými formulacemi otázek. V rámci širších okruhů má studující při zkoušce prokázat i schopnost orientace v látce, reakce na podrobnější otázky zkušební komise.

Níže uvedené tematické okruhy jsou vypracovány akademickými pracovníky pověřenými výukou příslušných oborů. Oni jsou také k dispozici studentům pro případné konzultace a zadání studijní literatury.

Jednotlivé disciplíny garantují:

Písmo svaté a biblická teologie

doc. Josef Hřebík, Th.D. S.S.L.
doc. PhDr. Mireia Ryšková Th.D.
ThLic. Jaroslav Brož, Th.D. S.S.L.
Angelo Scarano, Th.D. S.S.L.

Dogmatická teologie

prof. Ctirad Pospíšil, Th.D.
doc. PhLic. Vojtěch Novotný, Th.D.
ThLic. Prokop Brož, Th.D.
Benedikt Mohelník, Th.D.

Morální teologie

doc. PhDr. Libor Ovečka, Th.D.
ThLic. Mgr. Jaroslav Lorman, Th.D.

Pastorální teologie – liturgika

doc. Dr. Ludvík Dřimal, Th.D.
doc. Ing. Mgr. Aleš Opatrný, Th.D.
ThLic. Jan Kotas

Psychologie - pedagogika

doc. Ing. Mgr. Aleš Opatrný, Th.D.
ThDr. et PhDr. Noemi Bravená, Th.D.

A. Písmo svaté a biblická teologie

A-1 Starý zákon

1. Tradice o počátcích Izraele
  - a) Patriarchové; b) exodus, sinajská smlouva; c) Usazení v Palestině a doba soudců; d) Exegeze: Gn 22,1–19.
2. Období izraelské monarchie
  - a) Založení království a první králové; b) Rozdělení království a pád Samařska; c) Reforma krále Joziáše; d) Exegeze: Ex 14.
3. Doba exilní a poexilní
  - a) Pád Jeruzaléma a vyhnanství; b) Návrat a poexilní obnova; c) Helénismus a války Makabejských; d) Exegeze: Nm 24,15–19.
4. Dějiny starozákonního textu
  - a) Dějiny hebrejského textu; b) Řecké a latinské překlady; c) Základy textové kritiky; d) Exegeze: Dt 8,7–18.
5. Starý zákon jako Boží i lidské slovo
  - a) Inspirace a literární druhy; b) Kánon Starého zákona; c) Zásady biblické hermeneutiky; d) Exegeze: Joz 6.
6. Literární historie a teologie Pentateuchu
  - a) Dějiny kritiky Pentateuchu; b) Hypotéza pramenů: Jahvista, Elohista; c) Deuteronomium a Kněžský spis; d) Exegeze: Sd 3,12–30.
7. Deuteronomistické dějiny
  - a) Jozue, Soudců; b) Knihy Samuelovy a Královské; c) Exegeze: 2 Sam 7.
8. Chronistické dílo
  - a) Knihy Kronik; b) Ezdráš a Nehemiáš; c) Exegeze: 2 Král 4,8–37.
9. Izraelští proroci
  - a) Starozákonní proroci a jejich poslání; b) Dva proroci severního království: Amos a Ozeáš; c) Exegeze: Žl 130.
10. Předexilní proroci v Judsku
  - a) Izaiáš; b) Micheáš, Sofoniáš, Nahum, Habakuk; c) Jeremiáš; d) Exegeze: Př 8.
11. Exilní a poexilní proroci
  - a) Ezechiel, Deuteroizaiáš a Zpěvy o Hospodinově služebníkovi; b) Tritoizaiáš, Ageus, Zachariáš, Malachiáš; c) Exegeze: Job 28.
12. Hebrejská poezie
  - a) Žalmy; b) Píseň písní a Pláč; c) Exegeze: Sir 24,1–22.
13. Sapienciální literatura

- a) Pojem moudrosti, kniha Přísloví; b) Job, Kazatel; c) Sirachovec, kniha Moudrosti; d) Exegeze: Iz 7.

14. Poučné příběhy

- a) Rút; b) Jonáš; c) Tobiáš; d) Exegeze: Jer 1,1–10.

15. Apokalyptika a poslední povzbudivé příběhy

- a) Joel, Daniel; b) Knihy Makabejské; c) Ester, Judit; d) Exegeze: Iz 42,1–9.

Povinná literatura

Věroučná konstituce o Božím zjevení Dei Verbum, in: Dokumenty II. vatikánského koncilu, Praha 1995, s. 101–123

PAPEŽSKÁ BIBLICKÁ KOMISE, Výklad Bible v církvi, Karmelitánské nakladatelství, 2007

PAPEŽSKÁ BIBLICKÁ KOMISE, Židovský národ a jeho svatá Písma v křesťanské Bibli, Kostelní Vydří, 2004

BENEDIKT XVI., Verbum Domini (Slovo Páně), Kostelní Vydří, 2011.

HŘEBÍK, J., Studijní materiály, <http://ktf.cuni.cz/~hrebik/>

K exegezi vybraných textů příslušné pasáže z Výkladů ke Starému zákonu I (Praha 1991), II–V, Kostelní Vydří 1996–98

Doporučená literatura

RENTORFF, R., Hebrejská bible a dějiny, Praha 1996

CHIOLERIO, M., Blaze tomu, kdo slyší tato slova, Praha 1997

DILLARD, R.B. – LONGMAN T. III., Úvod do Starého zákona, Praha 2003

A-2 Nový zákon

1. Historické pozadí Nového zákona

- a) politická situace v Palestině od 1. stol. př. Kr. do 1. stol. po Kr.
b) židovské náboženství před a po r. 70 po Kr.
c) kulturně náboženské souřadnice helénistického světa

2. Úvod do evangelií

- a) pojem „euaggelion“ a jeho různé významy v řečtině, ve Starém zákoně a v Ježíšově hlásání
b) literární druh „evangelium“ z hlediska literárního a teologického, etapy utváření evangelií (srov. Dei Verbum 19)
c) synoptická otázka a její možná řešení
d) četba a exegeze řec. textu Lk 1,1–4

3. Evangelium podle Matouše

- a) struktura, obsah a hlavní teologická témata
b) autor, adresáti, doba a místo vzniku
c) struktura a teologická témata Mt 1–2 v souvislosti celého Mt evangelia
d) četba a exegeze řec. textu Mt 28,16–20

4. Evangelium podle Marka

- a) struktura, obsah a hlavní teologická témata
b) autor, adresáti, doba a místo vzniku
c) četba a exegeze řec. textu Mk 1,14–15

5. Evangelium podle Lukáše

- a) struktura, obsah a hlavní teologická témata
b) autor, adresáti, doba a místo vzniku

- c) struktura a teologická témata Lk 1 – 2
  - d) četba a exegeze řec. textu Lk 24,28–35
6. Evangelium podle Jana a janovské listy
- a) Janovo evangelium: struktura, obsah a hlavní teologická témata, autor, adresáti, doba a místo vzniku
  - b) 1. list Janův: struktura, obsah a hlavní teologická témata, vztah ke čtvrtému evangeliu
  - c) 2. a 3. list Janův: možná rekonstrukce dějinného kontextu a obsah
  - d) četba a exegeze řec. textu Jan 1,1–18
7. Skutky apoštolů
- a) struktura, obsah a hlavní teologická témata
  - b) autor, jeho práce s prameny a literární kvality, vztah k apoštolu Pavlovi
  - c) charakteristika mateřské jeruzalémské komunity a její rozvoj
  - d) Četba a exegeze řeckého textu Sk 1,8
8. Život apoštola Pavla a přehled jeho misionářské a literární činnosti
- a) prameny pro rekonstrukci jeho života; Pavel před setkáním s Kristem
  - b) Pavel – misionář: periodizace jeho činnosti a přehled listů, závěr jeho života
  - c) četba a exegeze Gal 1,15–17
9. Epistolární forma v novozákonních listech
- a) základní formální části dopisů a jejich charakteristika
  - b) četba a exegeze řec. textu 1 Kor 1,1–3
10. Listy Soluňanům (Tesalonickým)
- a) První list Soluňanům: okolnosti sepsání, struktura, teologická témata
  - b) Druhý list Soluňanům: okolnosti sepsání, struktura, teologická témata
  - c) četba a exegeze řec. textu 1 Sol 4,13–18
11. Listy o ospravedlnění
- a) List Galaťanům: okolnosti sepsání, struktura, teologická témata
  - b) List Římanům: okolnosti sepsání, struktura, teologická témata
  - c) četba a exegeze Gal 2,19–20
  - d) četba a exegeze řec. textu Řím 1,16–17
12. Korintská korespondence
- a) dějiny Pavlovy kontaktů s korintskými křesťany – přehled
  - b) První list Korint'ánům: struktura a hlavní témata
  - c) Druhý list Korint'ánům: struktura, literární jednota a hlavní témata
  - d) četba a exegeze řec. textu 1 Kor 15,3–5
13. „Autentické“ listy z vězení
- a) List Filipánům: okolnosti sepsání, literární jednota a struktura listu, hlavní témata
  - b) List Filemonovi: okolnosti sepsání, struktura z hlediska rétorického účinnosti
  - c) četba a exegeze řec. textu Flp 2,5–11
14. Tzv. deuteropavlovské listy z vězení
- a) List Kolosanům: okolnosti sepsání, struktura listu, hlavní témata
  - b) List Efesanům: okolnosti sepsání, struktura listu, hlavní témata
  - c) četba a exegeze řec. textu Ef 1,1–2; 1,20–23
15. Pastorální epištoly
- a) První list Timoteovi a list Titovi
  - b) Druhý list Timoteovi

c) četba a exegeze řec. textu 1 Tim 3,16

16. List Židům

a) Okolnosti vzniku, literární charakteristika, struktura a hlavní teologická témata

b) Biblický pojem kněžství ve Starém zákoně a jeho proměna v Novém zákoně

c) četba a exegeze řec. textu Žid 2,17; 5,9–10

17. Katolické epištoly

a) První a druhý list Petřův

b) List Jakubův a Judův

c) četba a exegeze řec. textu 1 Petr 2,4–5.9–10

18. Novozákonní apokalyptika a kniha Zjevení sv. Jana

a) Novozákonní apokalyptika, výklad symboliky v knize Zjevení sv. Jana

b) Okolnosti vzniku knihy Zjevení sv. Jana, struktura a teologický záměr

c) četba a exegeze řec. textu Zj 21,1–4

19. Novozákonní kánon

a) etapy formování kánonu Nového zákona a svědectví o jednotlivých fázích

b) kritéria, které se uplatňovala při rozlišování kanonických knih

c) hlavní nekanonické spisy prvních křesťanských staletí, tzv. „apokryfy“

Povinná literatura

BROŽ, J., Studijní texty ke studiu Nového zákona, <http://ktf.cuni.cz/~broz/>

nebo alternativa v angličtině: BROWN, R. E., An Introduction to the New Testament, New York 1998

SCARANO, A., Studijní materiály. http://www.ktf.cuni.cz/studijni_materialy

Doporučená literatura

CARSON, D.A., MOO, D. J., Úvod do Nového zákona, Praha 2008

POKORNÝ, P. – HECKEL, U., Úvod do Nového zákona, Praha 2013

RYŠKOVÁ, M., Doba Ježíše Nazaretského, Praha 2008

TICHÝ, L., Úvod do Nového zákona, Svitavy2003

B. Dogmatická teologie

B-1 Trinitární teologie, christologie a soteriologie

1. Bůh ve Starém Zákoně (vývoj starozákonního monoteizmu – starozákonní příprava Zjevení Trojice), Jahve a osoba Boha Otce
2. Trinitární teorie (psychologická, vztahová, sociální)
3. Christologie patristických koncilů
4. Kříž Ježíše Krista jako smíření, oběť, zásluha, zadostiučinění

Povinná literatura

- POSPÍŠIL, C. V., Hermeneutika mystéria. Struktury myšlení v dogmatické teologii, Kostelní Vydří 2005
POSPÍŠIL, C. V., Ježíš z Nazareta, Pán a Spasitel, Praha 2002
POSPÍŠIL, C. V., Jako v nebi, tak i na zemi. Náčrt trinitární teologie, Kostelní Vydří 2009

B-2 Teologická antropologie, eschatologie

5. Stvoření v christologickém řádu skutečnosti
6. Teologie dědičné viny a nauka o milosti
7. Intermediální a finální eschatologie

Povinná literatura

- Věřoučná konstituce o Církvi v dnešním světě Gaudium et spes, in Dokumenty II. vatikánského koncilu, Praha 1995
BOUBLÍK, V., Teologická antropologie, Kostelní Vydří 2001
RATZINGER, J., Eschatologie. Smrt a věčný život, Brno 2004 nebo 2008
MEZINÁRODNÍ TEOLOGICKÁ KOMISE, O některých aktuálních otázkách eschatologie, Olomouc 2008
MEZINÁRODNÍ TEOLOGICKÁ KOMISE, Naděje na spásu pro děti, které umírají nepokřtěné, Praha 2008

Doporučená literatura:

- T. SCHNEIDER (Hrsg.), Handbuch der Dogmatik 1.,2., Düsseldorf ²2002, kapitoly D. SATTLER, T. SCHNEIDER, Schöpfungslehre“, Bd. 1, S. 120–240; B. J. HILBERATH, „Gnadenlehre“, Bd. 2., S. 3–46; F.–J. NOCKE, „Eschatologie“, Bd. 2, 377–480

B-3 Ekleziologie a ekumenismus

8. Církev jako Boží lid, Tělo Kristovo a Chrám Ducha svatého
9. Ekleziologie II. vatikánského koncilu
10. Ekumenismus

Povinná literatura

- II. Vatikánský koncil, Věřoučná konstituce o Církvi Lumen Gentium, in Dokumenty II. vatikánského koncilu, Zvon, Praha 1995.
Věřoučná konstituce o Církve v dnešním světě Gaudium et spes, in Dokumenty II. vatikánského koncilu, Zvon, Praha 1995.
Dekret o ekumenismu Unitatis redintegratio, in Dokumenty II. vatikánského koncilu, Zvon, Praha 1995.

- BROŽ, P., Ekleziologie (pro manuscripto).
 DE LUBAC, H., Meditace o Církvi, Karmelitánské nakladatelství, Kostelní Vydří 2010.
 MÜLLER, G. L., Dogmatika pro studium a pastorači, Karmelitánské nakladatelství, Kostelní Vydří 2010. s. 580–638.
 NEUNER, P., Ekumenická teologie. Hledání jednoty křesťanských církví, Vyšehrad, Praha 2001.
 PESCH, O. H., Druhý vatikánský koncil 1962–1965. Příprava, průběh, odkaz, Karmelitánské nakladatelství, Kostelní Vydří 1996.
 RATZINGER, J., Církev jako společenství, Zvon, Praha 1994.

B-4 Sakramentální teologie

11. Iniciační svátosti

Biblická teologie křtu, bířmování a eucharistie – zdůvodnění existence tří svátostí iniciace jako konstitutivních prvků křesťanské existence – role svátostí iniciace při utváření všeobecného kněžství – účinky jednotlivých svátostí iniciace – svátostná znamení – příjemce svátostí iniciace – náhradní formy křtu/nutnost křtu ke spáse – *repraesentatio* Kristovy oběti – transsubstanciacie.

12. Svátosti kněžství, manželství, pokání a pomazání nemocných

Biblická teologie u každé ze svátostí – vztah všeobecného kněžství a služebného kněžství – tři stupně svěcení a jejich funkce – svátostná milost svěcení; přirozené/svátostné manželství – eklesiální dimenze manželství – přijímající subjekt svátosti – svátostná milost – otázka udělovatele; pokání ctnost/pokání svátost – složky svátostného znamení pokání – eklesiální dimenze pokání – účinky svátosti – odpuštění věčných a časných trestů – odpustky; utrpení a smrt ve vztahu ke hříchu – připodobnění Kristu v utrpení – účinky svátosti – příjemce a udělovatel.

Povinná literatura

- BOUBLÍK, V., Boží lid, Kostelní Vydří 1997.
 DACÍK, R. M., Bůh ve svátostech. Olomouc 1948.
 Dokumenty II. Vatikánského koncilu, Praha 1995.
 GIGLIONI, P., Svátosti Krista a Církve: souzvuk mezi člověkem a Bohem. Kostelní Vydří 1996.
 GRANAT, W., K člověku a Bohu v Kristu, díl 2, Řím 1982.
 LÉON-DUFOUR, X., Slovník biblické teologie. Řím 1991. *Příslušná hesla slovníku.*
 MÜLLER, G. L., Dogmatika pro studium i pastorači, Kostelní Vydří 2010.
 PLANNER, F., Misijní činnost církve, Řím 1976.
 RAHNER, K., Základy křesťanské víry, Svitavy 2002.
 RATZINGER, J., Církev jako společenství, Praha 1995.
 SCHMAUS, M., Církev, Řím 1983.
 SCHMAUS, M., Svatosti, Řím 1981.
 SCHNEIDER, T., Zeichen der Nahe Gottes, Leipzig 1981.
 TOMKO, J., Svetlo národov, Řím 1972.

C. Morální teologie

C-1. FUNDAMENTÁLNÍ A OBECNÁ MORÁLNÍ TEOLOGIE

1. Morální teologie: její předmět a metoda
2. Osoba Ježíše Krista jako základní norma křesťanské mravnosti
3. Mravní nárok
4. Hodnocení mravního rozhodnutí a jednání
5. Rozvoj křesťanského mravního subjektu
6. Odpovědnost za život ve vztazích

Církevní dokumenty:

Katechismus katolické církve, Praha 1997, čl. 1699–2051
JAN PAVEL II., *Reconciliatio et paenitentia*, Praha 1996
JAN PAVEL II., *Veritatis splendor*, Praha 1994
BENEDIKT XVI., *Deus caritas est*, Praha 2005
BENEDIKT XVI., *Spe salvi*, Praha 2007
FRANTIŠEK, *Evangelii gaudium*, Praha 2013

Povinná studijní literatura:

ARNO ANZENBACHER, *Úvod do etiky*, Praha 2001
Dokumenty II. vatikánského koncilu, Kostelní Vydří 2002
HELMUT WEBER, *Všeobecná morální teologie*, Praha 1998
JIRÍ SKOBLÍK, *Přehled křesťanské etiky*, Praha 2004
HANS ROTTER, *Osoba a etika*, Brno 1997
MEZINÁRODNÍ TEOLOGICKÁ KOMISE, Hledání univerzální etiky: nový pohled na přirozený zákon, IN: *Dokumenty Mezinárodní teologické komise věnované morální teologii a etice*, Kostelní Vydří 2010, s. 75–155
PAPEŽSKÁ BIBLICKÁ KOMISE, *Bible a morálka: Biblické kořeny křesťanského jednání*, Kostelní Vydří 2010

Další doporučená literatura:

MAURO COZZOLI, *Etica teologale*, Cinisello Balsamo 2010
DAVID S. CUNNINGHAM, *Christian Ethics: The End of the Law*, London – New York 2008
ARISTIDE FUMAGALLI – FRANCO MANZI, *Attirerò tutti a me: Ermeneutica biblica ad etica cristiana*, Bologna 2005
KLAUS DEMMER, *Fundamentale Theologie des Ethischen*, Freiburg 1999
STEPHAN ERNST, *Grundfragen theologischer Ethik*, München 2009
HANS ROTTER – GÜNTER VIRT, *Neues Lexikon der christlichen Moral*, Innsbruck – Wien 1990 (vybrané články)

C-2. BIOETIKA

7. Etické otázky spojené s počátkem lidského života. Kdy začíná lidský život?

- Jaká stanoviska se vyskytují v otázce, kdy začíná život lidské osoby? (církevní nauka v *Evangelium vitae* 60, odborná veřejnost...)
- Klonování člověka – princip, různé účely, zákonná ustanovení v ČR a v jiných státech.
- Jak se má hodnotit užití embryonálních kmenových buněk pro výzkum a terapii?
- Co se původně mínilo pojmem „umělé oplodnění“, co se jím zpravidla myslí v dnešní době? Jak je hodnoceno v církevních dokumentech? Ve kterých? Proč se

provádí, jak často se užívá v ČR? Co mají manželé dělat, když nejsou schopni počít a porodit dítě?

8. Umělý potrat a možnosti omezit počet umělých potratů

- Kolik se v ČR provádí ročně potratů? Které evropské státy provádění potratů omezují výrazně více než Česká republika? Jaká je nauka katolické církve?
- Jaké argumenty se uvádějí k ospravedlnění umělého potratu? Má církev podporovat iniciativy, jež usilují potraty pouze omezit, ne zcela zakázat? Jak se má postupovat v případě, že plod v těle matky není schopen života?
- Co je možno činit k omezení počtu umělých potratů? – Disciplína v pohlavním životě, zákonný zákaz, umělá antikoncepce...

9. Požadavky pátého přikázání. Sebevražedné atentáty. Užití násilí proti nespravedlnosti a útisku

- Jaký byl původní význam pátého přikázání? Co všechno zahrnujeme pod páté přikázání v dnešní době?
- Je muslimský sebevražedný atentátník národním hrdinou, nebo zločincem? Jaké argumenty lze uvést na podporu obou názorů?
- Ve kterých církevních dokumentech najdeme církevní nauku o násilné revoluci? Co stanovují?

10. Eutanazie

- Co je eutanazie aktivní, „pasivní“, vyžádaná, nevyžádaná, dobrovolná, nedobrovolná? Co je asistovaná sebevražda?
- Jaká je církevní nauka o eutanazii? Jaká je současná zákonná úprava eutanazie v ČR? Jaké je veřejné mínění? Jaká je zákonná úprava v jiných státech?
- Má lékař usilovat o záchranu života pacienta za každou cenu? Kdy končí povinnost lékaře usilovat o záchranu či udržení života pacienta? Kdo o tom má rozhodnout?

11. Trest smrti. Transplantace lidských orgánů.

- Jaké argumenty lze uvést pro trest smrti a jaké proti němu? Do kdy v ČR existoval trest smrti? Jaký je názor občanů ČR na jeho případné znovuzavedení?
- Jaká je nauka církve o trestu smrti? Kde je vyjádřena? Jak se vyvíjela? Jaká je praxe v jiných státech?
- Jak lze mravně hodnotit darování orgánů a tkání? Kdo je dle českého zákona dárce? Od kdy tento zákon platí? Neznamená transplantace obličeje, srdce... přílišný zásah do identity člověka?

Církevní dokumenty:

Katechismus katolické církve, Praha 1995, čl. 2258–2400

Donum vitae, Olomouc 2006 (a jiná vydání)

Povinná studijní literatura:

BERNHARD HÄRING, *Bioetika*. b.m.: Edice Duch a život, bez vrocení. Německý originál 1981. <http://ktf.cuni.cz/~ovecka/2008-9/Bioetika/Haering-Bioetika.doc>

HANS ROTTER, *Důstojnost lidského života: Základní otázky lékařské etiky*, Praha 1999

GÜNTER VIRT, *Žít až do konce: Etika umírání, smrti a eutanazie*, Praha 2000

BRIAN POLLARD, *Eutanazie ano či ne?* Praha 1996

C-3. ETIKA PARTNERSKÝCH VZTAHŮ

12. Teologické základy sexuální morálky v Bibli

- Jaké jsou teologické základy sexuální morálky ve Starém Zákoně?
- Jaké jsou teologické základy sexuální morálky v Novém Zákoně?

13. Nauka teologie a církve o sexualitě a pohlavním soužití v minulosti a současnosti

- Jak se vyvíjel postoj církevní nauky k pohlavnímu soužití ve starověku a středověku, v době velkých společenských změn, od roku 1930?
- Jak byl v minulosti a jak je v současnosti v církevní nauce hodnocen celibát a manželské pohlavní soužití? Ve kterých dokumentech?

14. Předmanželská a mimomanželská sexualita

- Co je dle církevní nauky smyslem pohlavních vztahů a manželství?
- V čem se projevuje současná krize manželství?
- Jak a s jakým oprávněním se uplatňuje sexualita v manželství a mimo manželství?
- Jak se má hodnotit nemanželské pohlavní soužití?

15. Homosexuální vztahy, registrované partnerství

- Jaká je biblická nauka o homosexuální orientaci a homosexuálním jednání? Ve kterých knihách?
- Jaká je církevní nauka o homosexuální orientaci a homosexuálním jednání? Ve kterých dokumentech?
- Jaké zákonné ustanovení o registrovaném partnerství platí ČR? Od kdy? Jaká je s touto praxí zkušenost? Jaké jsou důvody pro a proti registrovanému partnerství?

16. Teologická nauka o pohlavním soužití v manželství. Encyklika *Humanae vitae*

- Které církevní dokumenty o pohlavním soužití v manželství pojednávají? Co o něm říkají?
- Co je dokument *Humanae vitae*? Za jakých historických okolností vznikl? Jak souvisí s II. vatikánským koncilem?
- V čem spočívá dle *Humanae vitae* zodpovědnost v předávání života? Na základě jakých kritérií se mají manželé rozhodovat o početí dítěte?
- Jak má vypadat podíl rodičů a školy na pohlavní výchově dětí? Jak k ní mají přispívat sdělovací prostředky, kultura, sport...?

17. Početí nového života

- Co mají manželé dělat, aby zabránili nežádoucímu početí? Co mají dělat, když nejsou schopni splnit nařízení církevní autority ve věci zabránění početí?
- Vysvětlíte vztah svědomí, „objektivní“ mravní normy, nařízení církevní autority.
- Jaký postoj k této otázce mají jiné křesťanské církve?

Církevní dokumenty:

Katechismus katolické církve, Praha 1995, čl. 2052–2257, 2401–2557

PAVEL VI., *Humanae vitae*, Brno 2014

KONGREGACE PRO NAUKU VÍRY, *Persona humana: prohlášení o některých otázkách sexuální etiky*, in: VOJTĚCH OD SV. HEDVIKY, *Homosexualita a křesťanská antropologie*, Praha 1998

KONGREGACE PRO NAUKU VÍRY, *Homosexualitatis problema: o pastoraci homosexuálních osob*, in: VOJTĚCH OD SV. HEDVIKY, *Homosexualita a křesťanská antropologie*, Praha 1998

Povinná studijní literatura:

GEORG DENZLER, *Zakázaná slast: Dva tisíce let křesťanské sexuální morálky*, Brno 1999

HANS ROTTER, *Sexualita a křesťanská morálka*, Praha 2003

C-4. SOCIÁLNÍ ETIKA

18. Křesťanská sociální etika, její prameny a subjekty, biblické základy

19. Vývojové linie sociálního učení církve – klíčové církevní dokumenty

- Období do 2. vatikánského koncilu

- Období po 2. vatikánském koncilu

20. Princip personality a novodobý koncept lidských práv

21. Princip solidarity

22. Princip subsidiarity

23. Princip spravedlnosti.

24. Princip trvalé udržitelnosti

25. Principy křesťanské sociální etiky v hospodářské etice

- Základní linie křesťanské etiky hospodářství

26. Etika vztahu k životnímu prostředí

Církevní dokumenty:

Sociální encykliky (1891–1991), Praha 1996

BENEDIKT XVI., *Caritas in veritate*, Kostelní Vydří 2009

Gaudium et spes

PAPEŽSKÁ RADA PRO SPRAVEDLNOST A MÍR, *Kompendium sociální nauky církve*, Kostelní Vydří 2008

Povinná studijní literatura:

ARNO ANZENBACHER, *Křesťanská sociální etika: úvod a principy*, Brno 2004

BERNHARD SUTOR, *Politická etika*, Praha 1996

Materiály k přednáškám ze Sociální etiky

WALTER KERBER et al., *Přehled katolického sociálního učení*, neoficiální český překlad (orig. *Katholische Soziallehre im Überblick*, Frankfurt am Main 1991)

Další doporučená literatura:

PETR FIALA, JIŘÍ HANUŠ, JAN VYBÍRAL (ed.), *Katolická sociální nauka a současná věda*, Brno – Praha 2004

JIŘÍ HANUŠ (ed.), *Křesťanství a lidská práva*, Brno – Praha 2002

CYRIL MARTINEK, *Cesta k solidaritě: nástin sociálního učení církve*, Svitavy 1998

BRUNO MOLITOR, *Etika hospodářství*, Praha 1998

WOLFGANG OCKENFELS, *Katolická sociální nauka*, Praha 1994

KARL-HEINZ PESCHKE, *Hospodářství z křesťanského pohledu*, Praha 1996

MANFRED SPIEKER, *Katolická sociální nauka a sociální tržní hospodářství*, Praha 1996

INGEBORG GABRIEL et al., *Perspektiven ökumenischer Sozialethik: der Auftrag der Kirchen im größeren Europa*, Ostfildern 2006

MARIANNE HEIMBACH-STEINS (ed.), *Christliche Sozialethik: ein Lehrbuch 1-2*, Regensburg 2004/2005

REINHARD MARX, Helge WULSDORF, *Christliche Sozialethik. Konturen – Prinzipien – Handlungsfelder*, Paderborn 2002

D-1. Pastorální teologie – Liturgika - Katechetika

D-1.1 Pastorální teologie

1. Pastore a pastorální teologie. Biblický základ
2. Konstituce Lumen gentium a Gaudium et spes s ohledem na pastorální teologii
3. Evangelizace (zejména dle Evangelii nuntiandi a Evangelii gaudium)
4. Exhortace Evangelii gaudium a její význam pro pastorační činnost
5. Křesťanská víra (zrod, vyzrání, překážky, krize)
6. Oblasti pastore: místní církve, farnost, malé společenství, rodina
7. Bible jako Boží slovo v lidské řeči v oblastech pastore
8. Aktéři pastore: biskup, kněz, jáhen, laik, křesťanské společenství, hnutí, rodina
9. Katechumenátní inspirace pro pastorační činnost
10. Otázky pastore manželů, rodin a osob, nežijících v platném manželství
11. Fenomén sekty a patologického duchovního vůdcovství
12. Hnutí, malé společenství, místní církve a farnost

Literatura

- Dokumenty II. vatikánského koncilu, Praha, 1995.
PAVEL VI. *Evangelii nuntiandi*, Praha, 1990.
JAN PAVEL II. *Familiaris consortio*, Praha, 1992.
JAN PAVEL II. *Salvifici doloris*, Praha, 1995.
PAPEŽ FRANTIŠEK. *Evangelii gaudium*, Praha, 2013.
ČBK. *Příprava na svátost manželství*, Praha, 2001.
Směrnice ČBK pro přípravu na svátost manželství v ČR, Praha, 2010.
AMBROS, P. *Pastorální teologie I. Fundamentální pastorální teologie*, Olomouc 2000.
AMBROS, P. *Teologicky milovat církve*, Velehrad, 2004.
FÖRST, J. – SCHÖTTLER, H. G. *Einführung in die Theologie der Pastoral*. Berlin-Münster 2012.
GÓRECKI, E. *Církve se uskutečňuje ve farnosti*, Olomouc, 1996.
KEHL, M. *Kam kráčí církve*, Brno, 2000.
NEŠPOR, K. *Návykové chování a závislost*, Praha, 2000.
PERA, H.- WEINERT, B. *Nemocným nablízku*, Praha, 1996.
SKALICKÝ, K. *Radost a naděje*, Kostelní Vydří, 2000.
VOJTÍŠEK, Z. *Encyklopedie náboženských směrů v České republice*, Praha, 2004.
OPATRŇÝ, A. *Malá společenství*, Pastorační středisko, Praha, 2000.
OPATRŇÝ, A. *Sekty jako pastorační problém a úkol*, Pastorační středisko, Praha, 2000.
OPATRŇÝ, A. *Rozvedení v církvi*, Pastorační středisko, Praha, 1995.
OPATRŇÝ, A. *Pastore v postmoderní společnosti*, Kostelní Vydří, 2001.
OPATRŇÝ, A. *Cesty pastore v pluralitní společnosti*, Kostelní Vydří, 2006.
OPATRŇÝ, A. *Pastorační péče v méně obvyklých situacích*. Praha, 2005.

D-1.2 Liturgika

1. Liturgie v pojetí konstituce *Sacrosanctum Concilium* a *Katechismu katolické církve*, obecná teologická struktura křesťanských obřadů a jejich základní stavební prvky
2. Antropologická a teologická východiska slavení liturgie: symbolické jednání ve struktuře lidské existence, *mysterium Christi* (incarnationis/paschale) ve struktuře křesťanské existence, liturgická znamení v perspektivě díla stvoření, dějin spásy, Kristovy církve

3. Liturgika jako teologická disciplína: přítomnost liturgické reflexe v dějinách teologického myšlení, osamostatňování oboru a novověké proměny koncepce liturgiky, prameny a metody liturgické teologie, vztah k ostatním teologickým disciplínám
4. Liturgie v místní církvi: liturgické shromáždění, liturgické služby, formy slavení liturgie v místní církvi, jejich teologická identita
5. *Slovo* v liturgii: typy textů v bohoslužbě křesťanů, jejich teologická hodnota a jejich role v obřadu, liturgické knihy, zpěv v liturgii
6. Liturgie a prostor: *místo bohoslužby* v křesťanské perspektivě, konstitutivní prvky liturgického prostoru a jejich teologický význam, historie formování liturgického prostoru
7. Liturgický rok: historie jeho utváření, jeho teologický obsah, základní sváteční cykly a současná podoba jejich slavení
8. Liturgie hodin a liturgie žehnání: hlavní stavební prvky každé liturgické modlitby křesťanů, situace a typy žehnání, historie utváření liturgie hodin, každodenní struktura jejího slavení, teologický obsah jejích jednotlivých částí,
9. Křesťanská iniciace: biblické kořeny slavení a základní rituální prvky, jejich teologický obsah, historický vývoj, etapy a obřady iniciace v současnosti
10. Pohřební obřady: antropologické a biblické kořeny, jednotlivé prvky obřadu ve světle křesťanské iniciace, současné formy slavení
11. Svátosti uzdravení: biblické kořeny slavení a základní rituální prvky, jejich teologický obsah, historický vývoj, formy obřadu v současnosti
12. Svátosti služby: biblické kořeny slavení a základní rituální prvky, jejich teologický obsah, historický vývoj, formy obřadu v současnosti
13. Eucharistie: její teologické místo ve svátostné ekonomii, jednotlivé prvky obřadu ve světle křesťanské iniciace, struktura eucharistické modlitby a její role v celku obřadu

Literatura

- ADAM ADOLF, *Liturgika. Křesťanská bohoslužba a její vývoj*, Vyšehrad, Praha 2001.
- ADAM ADOLF, *Liturgický rok. Historický vývoj a současná praxe*, Vyšehrad, Praha 1998.
- BERGER RUPERT, *Liturgický slovník*, tr. V. Konzal - J. Vokoun - Z. Lochovský, Vyšehrad, Praha 2008.
- BRADÁČ JOSEF-ŠVĚDA ZDENĚK, «Výklad konstituce o posvátné liturgii», in POLC J. V., *Posvátná liturgie*, Křesťanská akademie, Řím 1981, 341-409.
- Dokumenty liturgické obnovy*, Matice cyrilometodějská, Olomouc 1994.
- Eucharistie. Mysterium fidei* (Edice Studium 159), ed. J. Hojda, Trinitas – Křesťanská akademie Řím – Diecézní teologický institut v Hradci Králové, Svitavy 2002.
- FILIPI PAVEL, *Pozvání k oslavě. Evangelická liturgika*, Kalich, Praha 2011.
- Handbook for liturgical studies* 1-5, ed. A. J. Chupungco, The Pontifical Liturgical Institute, A Pueblo Book Liturgical Press, Collegeville 1997-2000. (it.: *Scientia Liturgica. Manuale di Liturgia* 1-5, ed. A. J. Chupungco, Pontificio Istituto Liturgico Sant'Anselmo, Edizioni Piemme, Casale Monferrato 1999-2000.)
- Katechismus katolické církve*, Kostelní Vydří 2001, čl. 1066-1690.
- KUNETKA FRANTIŠEK, *Úvod do liturgie svátostí*, Karmelitánské nakladatelství, Kostelní Vydří 2001.
- KUNETKA FRANTIŠEK, *Eucharistie v křesťanské antice*, Cyrilometodějská teologická fakulta Univerzity Palackého v Olomouci, Olomouc 2004.
- KUNETKA FRANTIŠEK, «Chrám jako domus ecclesiae», *Studia theologica* 2 (2003) 68-74.
- KUNETKA FRANTIŠEK, *Stručné dějiny hudby a zpěvu v liturgii*, Matice cyrilometodějská, Olomouc 1999.
- MIRKOVIČ LAZAR, *Pravoslávna liturgika* 1-2, tr. P. Kormaník, Pravoslávna bohoslovecká fakulta v Prešove Univerzity J. P. Šafárika v Košiciach, Prešov 1994.
- SANTE CARMINE DI, *Židovská modlitba. K počátkům křesťanské liturgie*, Oikoymenh, Praha 1995.
- TAFT ROBERT FITZGERALD, *Život z liturgie. Tradice Východu i Západu*, Refugium Velehrad-Roma, Olomouc 2008.
- Liturgické knihy římské tradice (současná edice v českém jazyce)

D-1.3 Katechetika

1. Identita, účel a cíl katecheze katolické církve (se zohledněním teologických východisek)
2. Katecheze ve službě Božímu slovu
3. Katecheze jako výchova křesťanské víry
4. Katecheze jako činnost společenství křesťanů a výchova k životu v církvi a s církví
5. Boží slovo a katecheze (zejména konkrétní úkoly katecheze ve službě Božímu slovu)
6. Bible a katecheta (typy katecheze vzhledem k Bibli; kompetence katechety pro práci s Bibli)
7. Iniciační ráz katecheze
8. Katecheze a výuka náboženství

Literatura

- KONGREGACE PRO KATOLICKOU VÝCHOVU. *Náboženský rozměr výchovy v katolické škole*, český překlad ČBK, Praha 1994.
- KONGREGACE PRO KATOLICKOU VÝCHOVU. *Katolická škola na prahu 3. tisíciletí*.
- KONGREGACE PRO KLÉRUS. *Všeobecné direktorium pro katechezi*. Český překlad ČBK, 1998.
- ALBERICH, E., a DŘÍMAL, L. *Katechetika*. Praha: Portál, 2008.
- DŘÍMAL, L. *Katecheze v dějinách a současnosti*. Cyklus vzdělávacích pořadů odvysílaných na rozhlasové stanici Proglas. Dostupné na: www.proglas.cz na záložkách Archiv pořadů, nebo na e-shop, nebo na stejnojmenném CD-ROM, obsahujícím všechny pořady ve formátu mp3.
- Odborná revue *Cesty katecheze*. Ročníky 2009 – 2013 (13 čísel).
- DŘÍMAL, L. Katecheze a výuka náboženství – odlišnosti a komplementarita. In *Katecheze – realita a vize. Sborník z I. Vědecké katechetické konference*. Praha : T. Halama, 2007, s. 9 – 18.
- DŘÍMAL, L. Katecheze jako úkol celé farnosti. In *Náboženské vzdělávání a katecheze ve farnostech. Sborník z II. Vědecké katechetické konference*. Praha : T. Halama, 2007, s. 25 – 37.
- DŘÍMAL, L. Přístupy k Božímu slovu v Bibli v oblasti katecheze. In *Fórum pastorálních teologů VII*. Olomouc : Studijní texty Centra Aletti, 2008, s. 105 – 118; dostupné také na <http://www.vezmiacti.cz/index.php?page=144>
- O katechezi. Studie DTI HK*. Ústí n. Orlicí : Oftis, 2009.
- Křesťanská iniciace*. Sborník z III. Vědecké katechetické konference. Praha : Halama, 2009.
- Víra*. Sborník z VII. Kongresu katechetů. Praha : Halama, 2010.
- Křesťanská iniciace*. Monografie z IV. Vědecké katechetické konference. Praha : Halama, 2012.

D-2. Pedagogika - Psychologie – Didaktika náboženské výchovy

D-2.1 Pedagogika

1. Pedagogika jako věda o edukaci
2. Podstata a úkoly vyučování; typy vyučování
3. Učební činnosti, fáze výuky, vyučovací metody.
4. Organizační formy vyučování; výsledky vyučování a jejich hodnocení.
5. Žák jako subjekt edukace a charakteristiky profese edukátora
6. Edukační cíle – rozdělení, tvorba, trvání, vznik kurikula.
7. Moderní a alternativní přístupy ve výuce

Literatura

- MAŇÁK, J., *Nárys didaktiky*, Brno 1997
- PASCH, M. a kol., *Od vzdělávacího programu k vyučovací hodině*, Praha 1998
- PRŮCHA, J., *Moderní pedagogika*, Praha 2002
- PRŮCHA, J., *Alternativní školy a inovace ve vzdělávání*, Praha 2012
- GRECMANOVÁ, H. a kol., *Obecná pedagogika I., II.*, Olomouc 1996, 1998
- PETTY, G., *Moderní vyučování*, Praha 1996
- SOLFRONK, J. a kol., *Organizační formy vyučování*, Praha 1994

D-2.2 Psychologie

1. Dětství - základní charakteristika dle vývojové psychologie
2. Dospívání - základní charakteristika dle vývojové psychologie
3. Dospělost - základní charakteristika dle vývojové psychologie
4. Stáří – základní charakteristika dle vývojové psychologie
5. Přehled vybraných teorií psychologie osobnosti, přehled vybraných psychoterapeutických směrů (Freud, Jung, Adler)
6. Přehled vybraných teorií psychologie osobnosti, přehled vybraných psychoterapeutických směrů (Rogers, Perls, Frankl, KBT)
7. Základní charakteristiky „pomáhajícího vztahu“ (roviny vztahu, role, hranice, symetrie, intervize, supervize, Balint)
8. Stres a syndrom vyhoření v pomáhajících profesích (vznik, symptomy a prevence)
9. Vývojová stadia podle E. Eriksona
10. Psychická krize. Krizová intervence.
11. Základní pojmy z obecné psychopatologie: poruchy kognitivních funkcí
12. Základní pojmy z obecné psychopatologie: poruchy emocí a motivace
13. Onemocnění schizofrenního okruhu
14. Afektivní poruchy
15. Úzkostné poruchy
16. Poruchy příjmu potravy
16. Závislosti
17. Poruchy osobnosti

Literatura

- DRAPELA, V. J., *Přehled teorií osobnosti*, Praha 1997
FONTATA, D., *Psychologie ve školní praxi*, Praha 1997
KRATOCHVÍL, S., *Manželská terapie*, Praha 2000
PRAŠKO, J. - PRAŠKOVÁ, H., *Asertivitou proti stresu*, Praha 1996
CLOUD, H., - Townsend, J., *Hranice, Návrat domů*, 2002
DELIVRÉ, P., *Buďte pány svého času*, Portál 2002
GRÜN, A., *Pracovat i žít. Napětí mezi osobním a profesním životem*, KNA, 2006
GUGGENBÜHL-CRAIG, A., *Nebezpečí moci v pomáhajících profesích*, Portál, 2008
HÁJEK, K., *Práce s emocemi pro pomáhající profese*, Portál 2006
KALLWASS, A., *Syndrom vyhoření v práci a osobním životě*, Portál 2008
KOPŘIVA, K., *Lidský vztah jako součást profese*, Portál, 1997
KŘIVOHLAVÝ, J., *Jak neztratit nadšení*, Grada Publishing, 1998
LEMAN, K., *Jak se naučit říkat NE*, Návrat domů, 2005
MÜLLER, W., *I láska má svá pravidla. Blízkost a odstup v pastoraci*, KNA, 2005
ŘÍČAN, P., *Psychologie*, Praha 2009
VÁGNEROVÁ, M., *Vývojová psychologie. Dětství, dospělost, stáří*, Praha 2000
VÁGNEROVÁ, M., *Úvod do psychologie*, Praha 1999
SCHMIDBAUER, W., *Psychická úskalí pomáhajících profesí*, Portál, 2000
SCHMIDBAUER, W., *Syndrom pomocníka*, Portál, 2008
SMÉKAL, V., *Pozvání do psychologie osobnosti*, Brno 2002
VÁGNEROVÁ, M., *Psychopatologie pro pomáhající profese*, Portál, 1999
HORT, V. a kol.: *Dětská a adolescentní psychiatrie*, Praha: Portál, 2000
KRATOCHVÍL, S., *Základy psychoterapie*, Praha: Portál, 1997
MALÁ, E., PAVLOVSKÝ, P., *Psychiatrie*, Praha: Portál, 2002
ŠPATENKOVÁ, N. a kol., *Krizová intervence pro praxi*, Praha: Grada, 2004
VODÁČKOVÁ, D. a kol., *Krizová intervence*, Praha: Portál, 2002

D-2.3 Didaktika náboženské výchovy

1. Náboženská výchova: pojem, místa náboženské výchovy, přístupy k náboženské výchově (etická výchova, religionistický přístup, křesťanská výchova), vzájemný vztah mezi místem, přístupem a cílem náboženské výchovy.
2. Vývoj náboženské pedagogiky ve 20. stol., zejména chápání pojmu „didaktika náboženské výchovy“. Odlišnost a komplementarita náboženské výchovy ve škole a křesťanské výchovy ve farnosti a v církevní škole.
3. Výchova víry ve farnosti a v církevní škole: Boží pedagogie (obsah a význam pro praxi), princip věrnosti Bohu a člověku (jeho uplatnění); základní modely katecheze (stručná charakteristika, uplatnění).
4. Didaktika iniciační katecheze: katechumenátní model, mystagogická metoda, didaktika práce s Biblií a didaktika liturgické výchovy. Význam inkulturace. Role katechety v iniciační katechezi.
5. Didaktika trvalé výchovy víry: obsah a metoda trvalé výchovy víry a jejich komplementarita; přístupy ke katechezi s dospělými; role katechety v katechezi.
6. Náboženská výchova jako školní předmět: význam a cíle působení církve ve škole, platné předpisy pro školu (RVP, ŠVP, cílové kompetence žáků), samostatný předmět a podíl na obsahu průřezových témat; náboženská výchova v církevní škole; výchovný styl školy a jeho vztah k náboženské výchově.
7. Charakteristika a kritika současných didaktických modelů náboženské výchovy ve škole: didaktika založená na zkušenosti; didaktika založená na zkušenosti a korelaci; didaktika založená na hledání smyslu; hermeneuticko-komunikativní model. Role učitele v jednotlivých modelech.
8. Didaktické metody ve výuce náboženství. Využití metody rozvíjení kritického myšlení žáků, využití prvků pedagogiky zážitku, globální výchovy aj.

Literatura

Dokumenty II. vatikánského koncilu, Praha, 1995.

JAN PAVEL II., Apoštolská exhortace *Catechesi tradendae*

PAVEL VI., Apoštolská exhortace *Evangelii nuntiandi* Praha, 1990.

Všeobecné direktorium pro katechezi. Praha: Sekretariát ČBK, 1998.

POLÁČEK, Jaroslav. *Cestou spásy*. Křesťanská akademie, Řím, 1980.

Náboženský rozměr výchovy v katolické škole. Praha: Sekretariát ČBK, 1994.

Výchovávat společně v katolické škole. Praha: ČBK, 2007.

Úvedení do křesťanského života. Praha: Sekretariát České liturgické komise, 1987.

ALBERICH, DŘÍMAL. *Katechetika*. Praha: Portál, 2008.

POLLEFEYT, D. *Religious education. Course didactics*. Katholieke universiteit Leuven, Faculteit Godgeleerdheid, 2009-2010. (Ke stažení z internetu)

ELIAS, J. L. *A History of Christian Education*. Krieger publishing comp., Malabar, Florida, 2002.

Články v revue *Cesty katecheze* (www.cestykatecheze.cz, Archiv):

FOSSION, André. Perspektivy katecheze v pluralitní společnosti. *Cesty katecheze*, 2009, č. 2, 3.

FOSSION, André. Katechumenát jako inspirativní model každé katecheze. *Cesty katecheze*, 2010, č. 2.

FOSSION, André. Pět kompetencí katechety. *Cesty katecheze*, 2010, č. 4.

PEŠEK, Jiří. Inkulturace. *Cesty katecheze*, 2010, č. 1.

LAZÁREK, Pavel. Metody vedoucí k rozvoji kritického myšlení. *Cesty katecheze*, 2012, č. 2.

CHALUPA, Petr. Biblická didaktika v náboženské pedagogice. *Cesty katecheze*, 2011, č. 2.

KLÁŠKOVÁ, Marie. Využití biblických postaviček v biblické pastoraci s praktickou ukázkou. *Cesty katecheze*, 2011, č. 2.

KUBOVÁ, Simona. Biblické příběhy z pohledu narativní analýzy. *Cesty katecheze*, 2011, č. 2.

ORLOVSKÁ, Martina. Výchova dětí ke slavení liturgie. *Cesty katecheze*, 2010, č. 4.

ZIMMERMANNOVÁ, Marie. Liturgická výchova v katechezi. *Cesty katecheze*, 2010, č. 3.

ZIMMERMANNOVÁ, Marie. Výklad mše svaté v katechezi dříve a nyní. *Cesty katecheze*, 2013, č. 2.
ZIMMERMANNOVÁ, Marie. Modely katecheze v historii i aktuálně. *Cesty katecheze*, 2010, č. 4.
ZIMMERMANNOVÁ, Marie. J. A. Jungmann a kerygmatický přístup ke katechezi. *Cesty katecheze*, 2011, č. 1.
ZIMMERMANNOVÁ, Marie. Co je vnitřní motivace a jak ji lze posílit či ohrozit. *Cesty katecheze*, 2012, č. 3.

Centro evangelizzazione e catechesi. *Scuola per catechisti. Schede per la formazione personale e di gruppo*. Torino, Elledici, 2010.

KOLEKTIV AUTORŮ. *Praktický průvodce pro doprovázející v katechumenátu*. Praha, Pastorační středisko, 1994.

HECHTOVÁ, Anneliese. *Přístupy k Bibli*. Praha: KNA, 1997.

GROM, Bernhard. *Katechetické metody*. Olomouc: MCM, 1992.

SITNÁ, Dagmar. *Metody aktivního vyučování*. Praha: Portál, 2009.

ZIMMERMANNOVÁ a kol. *Poselství křesťanských svátků*. Hradec Králové, 2010.

ZIMMERMANNOVÁ a kol. *Křesťanské kulturní dědictví*. Hradec Králové, 2012.

V Praze dne 13. listopadu 2014

ThLic. Jaroslav Brož, Th.D., S.S.L.
proděkan pro studium